

"Daire-i ihtiyarlarında bir emr-i teklif olur." cümlesini izah eder misiniz?

"Eğer deseler ki, '**Bunların yüzlerini hayırlı şeylere çeviriniz, mecralarını değiştiriniz.**'; hem nasihat tesir eder, hem daire-i ihtiyarlarında bir emr-i teklif olur."(1)

"**Daire-i ihtiyarlarında bir emr-i teklif olur.**" cümlesi, insanın bir şeyi iradesi ve isteği ile yapmasını ifade eder. Cenab-ı Hak sonsuz rahmet ve hikmetiyle biz insanlara emrettiği bütün ibadetlerin irade ve ihtiyarımızla kaldırılabilir işler olduğunu vicdanen görüyoruz. Allah kimseye kaldıramayacak bir iş yükletmez. Mesela namaz, oruç, zekât gibi bütün ibadetler, kaldırabileceğimiz cinsten olduğunu görüyoruz.

İşte bu hakikatten yola çıkarak Üstadımız da bizim insanlarla görevlendirme veya bir iş verme durumunda, ihtiyarlarıyla kaldıramayacakları işleri vermememiz gerektiğini vurguluyor.

Mesela, insanın bir taşı kaldırması gücü dâhilindedir, ama bir dağı kaldırması gücü dâhilinde değildir.

Yine insan yemek yemeyi terk edemez, hayatının devamı için zaruridir ve iradesini aşan bir durumdur. Lakin haram veya helal şeyleri yemek insanın iradesiyledir.

İnsanın fitratına konulmuş duygularını söküp atması mümkün değildir, ama onların yüzünü ve yönünü meşru ve helale çevirmesi iradesiyledir.

İşte aynı şeyi fakat mecra değiştirerek yapmak, tümünden yasaklamak veya istenmeyen bir yol ile sıkıştırmak yanlıştır. Mesela, "**İnat etme.**" demek yerine "**Bu inat damarını hakta sebat ederek kullan.**" diyerek karşıdaki insanın inadını hak yolunda iradesiyle kullanmasına yol açmak lazımdır.

1) bk. [Mektubat, Dokuzuncu Mektup.](#)